

اهم انتظارات دانشگاه از تیم راهبری رساله دکتری

مقدمه:

هدف از برگزاری دوره های دکتری، هدایت و تربیت نیروی انسانی متخصص و آشنا با علوم و آخرین دستاوردهای علمی برای کمک به رفع نیازهای اساسی جامعه و گسترش علم و فناوری است. تیم راهبری رساله (استاد(ان) راهنما، استاد(ان) مشاور، و سایر همکاران پژوهش) تابع مقررات و قوانین و آئین نامه های آموزشی و پژوهشی و به ویژه اخلاق در پژوهش و تخلفات پژوهشی هستند و مشارکت آنان در اجرای رساله با آگاهی از همه مقررات مذکور فرض می شود.

فعالیت های دانشجوی دکتری زیر نظر تیم راهبری رساله و با تأیید استاد راهنمای اول (سر تیم راهبری رساله) صورت می گیرد. انتظار می رود دانشجوی اولویت اول کاری خود را انجام وظایف محوله از سوی تیم راهبری در راستای پیشبرد به موقع رساله قرار دهد و با تمام توان فکری و صرف وقت لازم به امر پژوهش بپردازد؛ و تیم راهبری رساله (به ویژه استاد راهنمای اول) ضمن انگیزه دادن به دانشجو در راستای نظام مند ساختن و بهینه نمودن فرآیند اجرای رساله، اهم انتظارات دانشگاه از استاد راهنمای اول به عنوان سر تیم راهبری رساله که با همفکری جمعی از صاحب نظران، حوزه معاونت آموزشی، و کمیته اخلاق پژوهشی دانشگاه تدوین و به تصویب کمیسیون تحصیلات تکمیلی شورای پژوهش و فناوری دانشگاه مورخ ۱۳۹۹/۴/۳۱ رسیده است به شرح ذیل ارائه می گردد:

• نظارت بر دوره آموزشی دانشجو:

- ترغیب دانشجو به مطالعه و رعایت آیین نامه و قوانین آموزشی و پژوهشی، به ویژه اخلاق در پژوهش و تخلفات پژوهشی
- بررسی کلیت موضوع رساله با دانشجو در طی دو نیمسال تحصیلی از شروع تحصیل
- پیشنهاد دروس مناسب طبق برنامه درسی مصوب و یا مرتبط با موضوع رساله از گروه آموزشی خود و یا دیگر گروه های دانشگاه
- توجه به گذراندن ارزیابی جامع طبق زمان بندی های پیش بینی شده در آیین نامه و دستورالعمل های جاری دانشگاه

• نظارت بر فرآیند تدوین و دفاع از پیشنهاد و مباحث مرتبط:

- توجه به علائق و توانمندی پژوهشی دانشجو در انتخاب موضوع رساله و در چارچوب برنامه پژوهشی خود
- تعیین موضوع رساله از بین مباحث مهم، جدید، و به روز (تقاضامحور و یا برای گسترش مرزهای دانش) از بین اولویت های پژوهشی دانشگاه

- تعیین تیم راهبری رساله و امکان سنجی انجام پژوهش برای اجتناب از برون سپاری آن
- اعلام کیفیت دستاوردهای مورد انتظار استاد راهنمای اول رساله در حد متعارف دانشگاه های برتر کشور و در آغاز دوره پژوهشی به دانشجو
- انتخاب سایر اعضای تیم راهبری رساله (در صورت لزوم، انتخاب استاد راهنمای دوم و استاد(ان) مشاور برای ارائه مشورت های تخصصی - تحقیقاتی ویژه به دانشجو با هماهنگی سر تیم پژوهشی) و تعیین به موقع نقش پژوهشگران پسادکتری و سایر افراد در دستاوردهای رساله
- تکمیل پیشنهاده تدوین شده توسط دانشجو
- برنامه ریزی برای برگزاری جلسه دفاع از پیشنهاده در اولین فرصت ممکن طبق زمان بندی های پیش بینی شده در آیین نامه ها و دستورالعمل های جاری دانشگاه
- پذیرش مسؤولیت تأمین اعتبار اجرای رساله (از محل پژوهه خود یا منابع برون دانشگاهی)

• کمک به آشنایی دانشجو با اصول اخلاق پژوهش شامل:

- احترام به حقوق انتشاراتی دیگران با رعایت صداقت علمی در ارجاع به یافته های دیگران
- تعامل حرفه ای دانشجو با تیم راهبری رساله
- رعایت حقوق همکاران مشترک در راهبری رساله با امانت داری مراتب محرمانگی ایده ها، داده ها، و دستاوردهای تیم راهبری رساله قبل از انتشار نتایج
- عدم تعرض به حقوق معنوی و مالکیت فکری مانند استفاده بدون مجوز از داده ها، تصاویر، و متون دیگران
- رعایت اصول و چارچوب های مرتبط حرفه ای و در صورت لزوم دریافت کدهای اخلاق از مراجع مربوط قبل از تصویب پیشنهاده (مانند کد اخلاق زیستی)
- رعایت و حفظ حرمت استاد/ دانشجو در کلیه مراودات و مکاتبات
- این نکته که در صورت به وجود آمدن اختلاف بین دانشجو و هر یک از اعضای تیم راهبری، موضوع باید با گفتگوی سازنده دانشجو و استاد راهنمای اول و چشم پوشی از موارد جزئی حل شود و در صورت نیاز، اختلاف پیش آمده را با همفکری و وساطت مسئولان گروه/ دانشکده رفع نمایند.

- این نکته که راهنمایی رساله به عنوان یک قرارداد سفارش انجام پروژه از طرف دانشگاه فردوسی مشهد به عهده استاد راهنما بوده و کلیه حقوق حاصل از رساله متعلق به دانشگاه است.
- جنبه های مادی حقوق مالکیت فکری همه دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله که به طور کامل متعلق به دانشگاه است. استاد راهنمای اول و دانشجو موظفند برای هرگونه تجاری سازی دستاوردها مجوز کارگروه مالکیت فکری دانشگاه را اخذ کنند.
- جنبه های معنوی حقوق مالکیت فکری تمام دستاوردهای پژوهشی مستخرج از رساله - که باید دارای نشانی (وابستگی) اعضای هیأت علمی و دانشجو به دانشگاه باشد - بین دانشجو و اعضای دیگر تیم راهبری رساله مشترک است. نام دانشجو باید در تمام این دستاوردها آورده شود.

• کمک به ارتقای دانش حرفه ای دانشجو از طریق ترغیب دانشجو به شرکت در کارگاه های مرتبط شامل:

- آشنایی دانشجو با روش تحقیق
- آشنایی دانشجو با سخت افزارها و نرم افزارهای مورد نیاز
- نگارش و ویرایش صحیح متون
- مهارت در استفاده از منابع علمی به زبان انگلیسی یا دیگر زبان های خارجی
- مهارت در استفاده از منابع اطلاعاتی
- علم سنجی (رتبه نشریه ها، نشریه های جعلی، و فهرست سیاه نشریه ها)
- ایمنی آزمایشگاهی (در صورت لزوم)

• نظارت بر فعالیت های دانشجو در دوره پژوهشی:

- نظارت بر حضور فعال و مسئولانه دانشجو و پیشبرد امور پژوهشی مرتبط با رساله
- برگزاری منظم جلسات متعارف در هر رشته (ترجیحا هفتگی و حداکثر ماهانه) با دانشجو و تیم راهبری رساله (در این جلسات معمولاً این گونه موارد پی گیری می گردد: نظارت بر پیشرفت کار و اجرای نظام مند پیشنهاد، کمک به توسعه دانش دانشجو، ارتقای مهارت ارزیابی نقادانه دانشجو، و بررسی چالش ها و ارائه راهکارها)
- تشویق و راهنمایی دانشجو به شرکت در کارگاه ها و همایش های داخلی / خارجی مرتبط با موضوع رساله
- ایجاد زمینه تعامل دانشجو با پژوهشگران شاخص ملی / بین المللی که در پیشبرد رساله می توانند نقش داشته باشند

○ کمک به رفع موانع اجرایی پژوهش مانند عدم دسترسی به منابع علمی، مواد و دستگاه های آزمایشگاهی، یا مشکلات اجرایی پژوهش میدانی

○ اجتناب از تحمیل هزینه های رساله به شخص دانشجو

○ اخذ گزارش فعالیت های دانشجو در موعد مقرر و ارائه بازخورد مناسب به دانشجو

○ ارسال گزارش عملکرد شش ماهه از فعالیت دانشجو به مدیر گروه (از طریق سامانه مربوط)

○ ارائه راهنمایی های لازم و به موقع در مورد محتوای علمی رساله (اعتبار روش ها و نتایج پژوهش) و دستاوردهای آن

○ پاسخ مقتضی به متون و مستندات ارسالی توسط دانشجو در کوتاهترین مدت (حداکثر یک ماه پس از تاریخ دریافت آنها از دانشجو). این شرایط به ویژه در مورد نسخه های اولیه مقالات و پیش نویس متن رساله اهمیت ویژه دارد.

○ همراهی با دانشجو و نظارت گام به گام در تدوین و نگارش متن رساله

○ توجه به این نکته که اگر دانشجو به وظایف محوله از سوی استاد راهنمای اول عمل نکند، استاد راهنما می تواند مراتب را جهت اخذ تصمیم مقتضی به مدیر گروه مربوط منعکس نماید.

• نظارت بر فعالیت تیم راهبری رساله:

○ نظارت بر دریافت به موقع نظرات اعضای تیم راهبری در مورد مقاله و دستاوردهای رساله توسط دانشجو

○ نظارت بر مشارکت فعال اعضای تیم راهبری بر تحقیق دانشجو

• نظارت بر دستاوردهای رساله:

○ پذیرش مسئولیت مستقیم اعتبار داده ها و دستاوردهای رساله

○ بررسی و تایید کفایت دستاورد (های) علمی رساله و تعیین نحوه، زمان و محل انتشار آن ها

○ تعیین ترکیب و ترتیب پدیدآورندگان دستاوردهای رساله در چارچوب مقررات دانشگاه بر مبنای نحوه و میزان مشارکت تیم راهبری رساله.